

[Statsministeren.]

handles. Det er ligeledes klart, at vi fra regeringens side kraftigt vil opfordre organisationerne, og det gælder alle organisationerne, til at holde indkomststigningerne inden for samfundssøkonomisk forsvarlige grænser, ganske som vor politik må tage sigte på at begrænse priser og avancer.

Derimod må regeringen være betænkelig ved tanken om den tvungne voldgift, der antydes som en sidste udvej. Det er jo ikke sådan, at det store problem for os her i landet er voldsomme arbejdskonflikter. Det må stadig være et selvstændigt mål at stræbe efter, at arbejdsmarkedets parter selv finder vejen til frivillige overenskomster inden for det samfundssøkonomisk forsvarlige. Det er heri samfundssolidaritet og hensynet til fortsat fremgang i økonomien og opretholdelse af fuld beskæftigelse skal komme til udtryk.

Men jeg må spørge, om det virkelig kan være de to liberale partiers mening, at trussel om tvang til syvende og sidst kan være den rigtige metode i et land som Danmark. Jeg tvivler på det. Hvis vort problem var vældige og hyppigt gentagne arbejdskampe, ja, så lå det måske anderledes; men det er det jo ikke. Problemet er at få parternes frivillige medvirken i en samfundssolidarisk politik, der er i alles interesse, især lønmodtagernes. Vor opgave er at opnå en sådan frivillig medvirken, og jeg tror ikke på, at trusler om tvang kan være vejen hertil.

Jeg skal ikke i denne replik gå ind på de udenrigspolitiske problemer; det vil udenrigsministeren gøre i en redegørelse, straks efter at jeg har talt. Åbningstalen klargør jo de største dele af udenrigspolitikken; der er ingen ændringer i den, hverken i vor klare afvisning af atomvåben, i vor lige så klare tilslutning til en international nedrustningspolitik, der omfatter forhindring og spredning af atomvåben, eller i vor tilslutning til NATO og vor positive deltagelse i FN's politiske bestræbelser og i anstrengelserne for at hjælpe u-landene i deres opbygning og udvikling.

Også vor aktive nordiske politik vil blive videreført. Mine samtaler med den svenske statsminister i sommer rejste på dette felt interessante perspektiver for landbrugs-eksporten, omend perspektiver af en rent foreløbig og uforpligtende karakter. At vi

ikke er tilhængere af, at Tyskland får adgang til at disponere over egne atomvåben, har udenrigsministeren for nylig givet udtryk for, og jeg er enig heri.

Derimod vil jeg gerne opfordre det ærede medlem hr. Poul Hartling, der på så mange punkter synes villig til at revidere venstres politik og skabe nye forhandlings- og bevægelsesmuligheder i en politisk situation, der ellers i foråret så ud til at være låst fast til skade for landet, til også at overveje sin markedspolitik. Jeg har ikke fordomme mod fællesmarkedet og har ofte gjort mig til talsmand for en bred europæisk løsning, der rummer en tilnærmelse, ja, helst en sammenlægning mellem de to markedsgrupper. Den nuværende opdeling skader hele Europa, ikke mindst Danmark. Men venstres ensidige politik med sigte på en isoleret dansk tilslutning til fællesmarkedet, som vil rejse flere problemer, også for landbruget, end den vil løse, er en politik, hele den europæiske udvikling svækker begrundelsen for og peger bort fra. Partiet venstre burde efter min opfattelse samvirke med andre partier om den brede europæiske løsning, omfattende alle vore hovedmarkeder, uden forskelsbehandling af dansk industrieksport og dansk landbrugseksport, for dette er den eneste markedspolitik, der kan løse vore problemer. Jeg ved ikke, om jeg tør anbefale de to partier at tage dette emne op i deres fortsatte forhandlinger.

Jeg nævnede i min indledning det store reformarbejde, der er brug for i dette land. Det er klart, det ikke i denne replik er muligt for mig at udtale mig udtømmende om regeringens reformprogram. Jeg har nævnt vore forslag til skattereform og vore forslag til indførelse af kildeskat; jeg har nævnt behovet for en administrativ kommunalreform, og jeg har nævnt nødvendigheden af at rationalisere administrationen og fremme egnsudviklingen — men meget andet burde nævnes. Vi har behov for socialpolitiske reformer, og hele den uddannelsesmæssige udbygning og den trafikmæssige udbygning, som er omtalt i åbningstalen, vil jo også virke som en reform. Vi har behov for reformer vedrørende jordlovgivningen i forhold til landbruget, og vi har brug for reformer på boligpolitikens område — et område, der i øvrigt vil blive omtalt her om lidt af boligministeren.